

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladós szerkesztő: Semsei János.

Előfizetési árak:

Hétfőre — — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 Allér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
tési irodák is is

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 6 órákor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 40. szám.

Péntek, február 19.

Diadalmas harcaink az oroszszal. — Csernovitzot visszafoglaltuk. — A németek 64 ezer oroszot fogtak el.

Budapest, február 18. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

A kárpáti arcvonalon Duklától egész Wyszkow tájáig a helyzet általában nem változott. Tegnap is csaknem mindenütt hevesen harcoltak. A szövetségesek állásaik ellen intézett számos orosz támadást, az ellenségnek nagy veszteségeket okozva, visszavertek. Ezekben a harcokban az ellenségnek háromszázhusz embere került fogságba.

Kolomea elfoglalásával elragadtuk Kelet-Galiciában a Dnjesztortól délre az oroszoknak egy fontos támaszpontját.

Ellenséges erősítéseknek Stanislaw Irányában történt előnyomulása Nadvornától északra és Kolomeától északnyugatra újabb nagyobb harcokra vezetett, amelyek még tartanak.

Bukovinában az ellenséget a Pruth mögé vetettük vissza.

Csernovitzot csapataink tegnap délután megszállották. Az oroszok Novosielica irányába vonultak. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában csak ágyuharcok és csatározások voltak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, február 18. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 18. A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:

Taurogennél és Grodnotól északnyugatra eső területen az üldözési harcok még tartanak.

A Kolonál megvert ellenséges hadoszlopot Lomzától északra friss csapatok váltották föl. Az ellenség ellen újabb támadást intéztünk.

A plock—raclazi arcvonalon a harcok a mi javunkra dőltek el. Eddig 3000 oroszot fogtunk el. Lengyelországnak a Visztulától délre eső részéből nincs nevezetesebb jelenteni való.

A kelet-poroszországi határon vívott harcok hadizsákmánya szaporodott. Eddigi eredmény hatvannégyezer hadifogoly, hetvenegy ágyu, több mint száz gépfegyver, három kórházvonat, légi járművek, százötven teli lőszerkocsi, fényoszórók és számtalan megrakott fogatolt jármű. E számuak további emelkedése várható.

Budapest, február 18. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Berlinből sürgönyzik:

A császár a Mazuri-tavaknál vívott győzelmes csatákról a kancellárnak táviratban részletes jelentést küldött. A császár elmondja, hogy szemtanuja volt a győzelmes harcoknak. Az ellenség tehetetlen dühében az utolsó viskót is felgyújtotta s elpusztította. Sok pótolhatatlan, ami elveszett, de fogadalmat tesz, hogy mindent elkövetnek, hogy a romokból új élet fakadjon.

A nyugati világcsata.

Budapest, február 18. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 18. A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

Az ellenségnek tegnap említett támadási kísérletei hasonló sikertelenséggel tovább tartottak.

Az arras—lillei uton még folynak harcok a mi árunk egy kis darabjáért, amelybe az ellenség tegnapelőtt hatolt be.

Reimstől északkeletre az általunk tegnap elfogottak száma szaporodott. A franciák itt is különösen erős véres veszteségeket szenvedtek s a további előretörésekről le is mondtak

Champagneban, Perthestől északra még folyik a harc. Ettől keletre a franciákat súlyos veszteségeik mellett visszavertük. Már csak legelől fekvő árkaik némely részén tartják magukat. A foglyok tegnap bejelentett száma tizenegy tisztre és hétszáznyolcvanöt főnyi legénységre emelkedett.

Teljes balsikerrel jártak az argonnei-erdőségtől és Verduntól keletre Borreruille—Vagneis közti hadállásunk ellen intézett támadások is, a Moussontól északra fekvő háromszázhatvanötös magaslatot és toronyhelyiséget, amelyet február 13-án elfoglaltunk, a francia erődítések alapos széltrombolása után ismét kiürítettük. Azt, hogy ezt a hadállást fegyveres erővel visszafoglalja, az ellenség nem kísérelte meg.

Egyébként nincs lényeges jelenteni való.

Budapest, február 18. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: A Daily News jelenti:

Észak-Franciaországban a németek az egész vonalon ismét levesen támadnak. Ypernnél nagy tömegekben nyomulnak előre s áttörték harcvonalunkat. A tüzés és gyalogság erős tüzelése közben kézitására került a sor, amelyben mindkét félnek súlyos vesztesége volt.

HIREK.

— Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likórt, csokoládét, caces-t! Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala, Budapest, IV., Váci-utca 38.

— **Pallavicini Arthur őrgróf kitüntetése.** A háboruban nagy vitézséggel harcolt Pallavicini Arthur őrgróf, Harnoncourt Felix gróf veje is, aki mint tartalékos huszárfőhadnagy vesz részt a harcokban. Vitézsége most királyi elismerést nyert s mint a hadsereg rendeleti közlönyének legutóbbi száma közli, a király Pallavicini Arthur őrgróf, tartalékos huszárfőhadnagy az 1. sz. huszárezredben, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a hadi-ékitményes 3 osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

— **Dr. Kunos Ignác és Vikár Béla Nagybeeskereken.** Mint ismeretes, vasárnap két előkelő tudós vendége lesz Nagybeeskereknek. Kunos Ignác, a hírneves orientalista és Vikár Béla akadémikus, a kiváló műfordító és jeles poéta jön el hozzánk és előadást tart a Vörös Félhold javára.

Kunos Ignác a híres orientalista a nagy Vámbéry utódja. A tudósoknak azon kasztjához tartozik, kikben a rengeteg tudós előkelő modorral, kiváló stílussal és előadó tehetséggel párosul. Kiváló ismerője a Keletnek, hol egyhuzamban öt évet töltött. Tanulmányainak eredménye számos önálló kötetben, bel- és külföldi folyóiratban jelent meg. Noha még élete delén van a turkológia terén régóta elismert tekintély. 29 éves korában már tagja volt az Akadémiának, 31 éves korában pedig egyetemi tanár volt. Hosszabb idő óta igazgatója a m. kir. Keleti Kereskedelmi Akadémiának. Tevékeny részt vesz minden kulturmozgalomban, így jelenleg főmunkatársa a Vörös Félhold javára kiadott Török—Magyar Almanachnak. Eredményes működése egy a tudományos társaságok, mint a királyi részéről számos elismerésre talált.

Vikár Béla a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a finn irodalom tudós ismerője. Ő fordította le a Kalevala finn és a Kalevipoeg észt eposzokat magyarra, valamint ő fordította le norvégből Ibsen Népgyűlöletét is. Gazdag irodalmi tevékenységet folytat állandóan s maga is írt költeményeket, melyek közül a népies irányuak (Aranyember, Árpád és Habsburg) önállóan is megjelentek, a legismertebbek. A magyar népköltési termékek és népdallamok új gyűjtését eredeti módszerrel ő indította meg s emellett irodalmi körökben pazar humoráról is ismeretes. Kiváló gyorsíró is s az Országos Magyar Gyorsíró Egyesületnek tiszteletbeli elnöke.

Ezt a két kiváló tudósunkat fogja vasárnap a nagybeeskereki közönség személyesen megismerni s méltán nagy az érdeklődés a kultúregyesület vasárnapi Vörös Félhold előadása iránt.

— **A katonazenekar jótékony célú hangversenye.** A 29. gyalogezred tisztikara ismét a jótékony célú szolgálatába állítja az ezred kitűnő zenekarát. A tisztikar ugyanis az ezred teljes zenekarával február hó 21-ikén, vasárnap este a háboruban elesettek özvegyei és árvái javára hangversenyt rendez a kaszinó összes termében. A hangverseny terített asztalok mellett lesz s a közönség első

rangu zenei élvezetben részesül, mert nem a zenekarnak egy része szerepel itt, hanem a teljes orchester. A hangverseny műsora a következő: 1. Kreutzer: Nyitány a „Granadai éji szállás” című operából. 2. Oberthor: Schubert-dalok. 3. Liszt: II. sz. Magyar rapszódia. 4. Offenbach: „Orfeus az alvilágban” című operette nyitánya. 5. Wagner Fantázia a „Tanahäuserből”. 6. Nedbal: Egyveleg a „Lengyelvér” című operettből. 7. Strauss: Északtengeri lépek. Keringő. 8. Oberthor: Egy mozgókép előadás. A hangversenyre a helyepődij személyenként 1 korona. Asztalokat előjegyezteni lehet a kaszinó-vendéglősnél.

— **A legfiatalabb népfelkelők sorozása.** A városi katonai ügyosztály közli, hogy az 1896, 95 és 91-ben született népfelkelők bemutató szemléje a következő sorrendben lesz.

Március 3-ikán az 1896-ban; március 4-ikén az 1895-ben; és március 5-ikén az 1891-ben született népfelkelőket sorozzák s a jelentkezésre kötelezetteknek az illető napokon kell a bizottság előtt megjelenni.

Itt említjük meg, hogy azok az 1878-tól 1882. évig terjedő időben született népfelkelők, akik a legutóbb tartott népfelkelőszemlén alkalmasnak találtattak és f. évi március elsején tartoztak volna jelen kezni, nem elsején, hanem csak március 15-ikén kötelesek bevonulni.

— **Hadijótékonyosság.** A Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank dr. Farkas Geiza adományaképpen 50 koronát küldött szerkesztőségünkhez azzal, hogy abból 25 koronát a Vörös Félhold, 25 koronát pedig a háboruban megvakultak javára fordítsunk. Az adományt rendeltési helyére juttattuk.

Özv. Járóly Mihályné szül. Dekány Etelka 100 koronát adományozott a Vörös Félhold javára.

Azonkívül a Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank utján dr. Farkas Geiza Budapest 50 koronát adományozott a Vörös Kereszt Egyesületnek

— **A hős szakaszvezető kitüntetése.** Nákófalváról írják lapunknak: Szép és lélekemelő ünnepélyben volt része Nákófalva község lakosságának. Ugyanis a náköfalvai illetőségű Anton Miklós, a cs. és kir. 20. számú gyalogezred volt szakaszvezetője az ellenség előtt tanúsított bátor viselkedéséért a II. oszt. vitézségi érdemmel lett kitüntetve. A vitézségi érdem a járás főszolgabírája, Horváth Zoltán szép beszéd kíséretében adta át f. hó 14-én az ünnepeltnek. Jelen voltak az ünnepélyen a Vöröskereszt kiegészítő kórházban levő katonák, a képviselőtestület, tantestület, az összes egyletek képviselői, tüzoltóság s a község apraja-nagyja. Az egybegyűlték az ünnepély után a templomba mentek imát mondani. Horváth Zoltán főszolgabíró pedig ez alkalommal egyúttal megtekintette a Vöröskereszt kiegészítő kórházat is, ahol a példás rendű, szép felszerelésért megelégedését fejezte ki.

— **A Közgazdasági Bank közgyűlése.** A nagybeeskereki Közgazdasági Bank tegnapelőtt tartotta az évi rendes közgyűlést Mayer Aurél vezérigazgató elnöklésével. A közgyűlésen nagy számmal megjelent részvényesek helyeslőleg vették tudomásul a betérjesztett mérleget, s a lefolyt üzletéről szóló évi jelentést. Miután a kilépő igazgatósági és választmányi tagokat újból megválasztották,

Schenk H. részvényes indítványára a közgyűlés egyhangulag köszönetet szavazott Mayer Aurél vezérigazgatónak és a tisztviselői karnak.

— **A mi büszke gyászunk...** Megható az a gyászlap, amelyet Száva János budapesti iskolaigazgató adott ki egyetlen fiáról, Száva-Weigert Jánosról, aki mint a mi háziezredünknek, a 29. gyalogezrednek zászlósa, később századparancsnok a galicziai Komancán január 29-ikén hősi halált halt. Tizenkilenc esztendő volt mindössze a hős zászlós, aki sok ütközetben vezette diadalra csapatát. — „Büszke gyászunkat mély fájdalommal jelentjük”, — írta a gyászlapra a hős fia édesapja és szívéből szakadó fájdalommal, égő hazaszeretettel írt egy költeményt is a fekete lapra. Így szól a vers:

Mikor harcba ment a fiunk,
Megáldottuk és nem sirtunk.
Hős halált halt... Most vigyázunk:
Ne érintsék gyáva könnyek
Büszke gyászunk!

Te akartad, Atyánk, Urunk, —
Színed előtt leborulunk!
Bizunk Benned, népek Atyja,
Hogy meghozza a diadalt
Magyar néped áldozatja.

Jó fiunk, ki idegenbe' holtál,
Hazáért és királyért harcoltál.
Hős lelked az Úr nevével szállott —
Elhverted a fényes menyországot.

Csaba-utja csillagtáborába —
Beléptél a magyar menyországba...
Mind lejtöttök: kivenni az ellent —
A magyar föld sérthetetlen és szent!

— **Meteor az időről.** Meteor jelenti legújabbán az időről: Február változási napjai még: 21, 22 és 24-ikére esnek. Ezekből a 21-iki hideg száraz, 22-iki szeles, 24-iki erősen hideg, szeles, esetleg viharos jellegű. Március változási napjai: 1, 5, 8, 12, 13, 14, 15, 21, 23, 24, 30 és 31-ikére esnek. Ezekből az 1-ső még hideg jellegű, az 5-ik erősen csapadékos, legvalószínűbb, hogy hóval vegyest eső, a 8-ik változó, de már inkább enyhe, 12 határozottan enyhe; valamint a 13-ik is ilyen jellegű, míg a 14-iki már hideg, szeles, esetleg viharos vagy csak kevéssé csapadékos, 15-iki változó, 21-iki hűvös, száraz, 23-iki hideg, szeles, esetleg csapadék, 24-iki hideg, szeles, esetleg viharos, 31-iki hideg, változó, csapadékkal.

— **Gépezetek vizsgája.** A gőzgépezet- és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden március hó 7-ik napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez Szeged, Földvári-utca 4. sz. küldendők.

— **Háboru és kertészet.** Ne csak azok szolgálják a hazát, kik az ellenséggel küzdenek, hanem mindannyian, akik itthon maradtunk s otthonunkat, kiesi vagy nagyobb kertünket élvezzük. A háborus események folytán tavasszal lényegesen kisebb lesz a zöldségmennyiség s így mindenféle friss főzelék behozatala. Ez annál súlyosabban fog érinteni bennünket, mert hiszen akkorára a konzerv és hüvelyes főzelékek, valamint a rizskása a hadban állók nagy fogyasztása folytán nagyjában elfogytak. Hazafias munkát végzünk tehát, ha az élelmiszereket lehetőleg szaporítjuk. Mindenki, akinek kertje és alkalmas berendezése (üvegháza, melegágya) van, kötelességének kell, hogy

érezze, hogy ezeket főzeléktermelésre már jókor kihasználja. Nemcsak hogy önmaga jut ezáltal friss főzelékhez, amelyet különben drága pénzen kellene vásárolnia, hanem még vásárra is küldhet, ami által a közlekedéshez hatásosan hozzájárulhat. A következő főzelékeket lehet már mostan bevetni: kelvirág, kel, kalarábé, saláta, nyári endívai és hónaposretek. Ezek a zöldségtermékek meleg, félmeleg üvegházakban és melegágyakban jól tenyésznek. Sárgarépat, petrezselymet, hagymát, feketegyökert, parajt kedvező időjárás esetén már február hónapban szabad földbe lehet vetni. Ha a borsót januárban faládikába ültetjük, márciusban már bátran kiültethetjük a szabadba. A kelvirág, káposzta és kel áttelelt palántáit márciusban kiültethetjük a szabad föld barázdáiba. Burgonya könnyen csiráztható és a kert védett helyeire kiültetve, hamarabb használható. Hogy lehetőleg korán nagymennyiségű zöldséget termeszthessünk, főleg a melegágyakra kell különös súlyt fektetnünk. Nagyon kevés befektetéssel itt nagy eredményt érhetünk el még kis kertünkben is. Akármilyen egyszerű deszkaláda ablaküveggel és elegendő ló- és tehéntrágyával (amely továbbra is földünk előnyére válik) megfelel ennek a célnak. Az ablaküveg helyett szükség esetén olajos v. zsíros papírral bevont fatereteket is használhatunk. Kertecskénk vagy kis földünk, mely eddig csak örömeinkre szolgált, járuljon hozzá most családunk és ha lehet embertársaink megél-

hetésének megkönnyítéséhez. Előrelátó beosztás, szeretetteljes gondosság itt szép eredmények eléréséhez vezet. Felvilágosítással és tanácsal mindenkor szívesen szolgál a „Női segély a háboruban“ gyümölcs és főzelék alosztálya Wien, IX., Boltzmanngasse 12., Budapest, II., Akosutca 16.

— **Eckstein Samu kenyérgyára** ezennel tisztelettel tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy az utolsó miniszteri rendelet folytán a kenyeret csak kevert lisztből készítheti el, miért is hétfő, február 22 től kezdve csakis az előírt „hadikenyeret“ bocsátja forgalomba 44 fillér kgkénti árban.

— **Harmincezer „Magyar Talizmán“** van eddig forgalomban és naponta százszámra érkeznek megrendelések az Országos Hadsegélyező Bizottság Jelvényosztályához (Budapest, Képviselőház), aki ezeket a történelmi érdekességű ezüstgyűrűket és érmeiket forgalomba hozza. A nagy sikernek titka, hogy e tárgyak, melyeket a magyarok nagyasszonya képmása és Cserenoch János biboros hercegprímás jelmondata: „Nagyasszonyunk hazánk reménye“, ékesít, teljesen elűntek a háborús cikkek sablonjától, mert nemes fémből készültek és az ötvösművészet igazi remekei. A vevő pedig csekély 3 koronás kiadással nemcsak önmagának szerez örömet, hanem a hadsegélyezés nemes céljait is támogatja.

A párisi nő a háboru alatt.

Egy érdekes levél Párisból. — Az éjjeli mulatóhelyek. — A midinettek — A szalonok. — A burzsoa nők. — A színésznők. — A demimondok.

Az alábbi kerülő uton érkezett levél kaptuk Párisból.

Páris, január 25.

Place Pigall, félhomály, délután négy óra, kihalt vidék! Hihető ez? a Royal, a Monico tájékán nincsenek emberek! Tényleg fölfordult a világ. Az örök vigsg és pajkosság tanyáján sötétséges esend uralkodik. Azelőtt, ha úgy éjfél tájban beléptünk e helyek egyikébe, az apró könnyű gummilabdák száza repültek felénk, jelezve, hogy a bennülők a vidámság kedves szarnokságának szolgálói lettek. Most belépünk a l'Abbáyé resztoránt márványlépcsős és oszlopos termébe. A fal mellett húzódo vörös bársony és plüsch szofákön végig szomorú arcú nők ülnek, nekigörnyedve a munkának és varrnak. A le droit de femmes (a női jogok ligája) kibérelte ezeket a helyiségeket és szerény reggeli, ebédért, vacsoráért, valamint kéthetenként kifizetendő néhány frankért minden rendű és rangú nőnek foglalkozást ad. A nők tényleg elég vegyes társadalmi osztályból kerültek össze, de föltűnő sok a midinette, az édes, kedves, bájos, a pajkos kis párisi „baránó“, a szerény mulatótárs, az áruházak és szalonok tünderei, résztvevő és bajban kitaró, hü pajtása a párisi idegennek, benszülöttnek egyaránt. Most ezért a nyomoruságos éhhalál elleni adományért dolgoznak. Báburaikat varrnak, főleg skót és kozák bábuk ruháit. Ez most a keresett cikk.

A l'Abbáyé helyiségén kívül csaknem minden nagy éjjeli resztoránt ilyen mi-helylyé van átalakítva s Páris csaknem minden nője idejár. A párisi midinettek, akiknek száma közel tízezerre megy, tulnyomó többségben itt mutatkoznak most. Sokan ugyan hazamentek kis falujukba, néhányan sutba dobták a szeméretességét, igen kis töredék a helyén maradt s a meg hiányzó rész a Magdalena-testvérek menedékházába vonult, ahol kötözszereket készítenek. Ez a csendes ház madárdobos kalitkává változott s külön kis kötetet lehetne írni az itt élő kisleányokról, akik most apáca felügyelet alatt vannak éjjel-nappal s dolgoznak a hazáért.

A párisi nő most teljesen a Vörös-kereszt szolgálatába szegődött. Nincs szalon, amely nem ilyen célra volna nyitva, de oly exlusivék, hogy minden nőnek

„fehér lappal“ kell birnia, ha ilyen szalonba be akar jutni. S mert ezek a szalonok mind katolikusok és főleg royalisták, még olyan eset is előfordult, hogy elvált asszony nem kapott meghívót valamelyes jótékony és hazafias célu szalonba. Arra pedig alig van eset, hogy „la patte blanche“ kétes hírű nőnek birtokában lenne. Ez a „patte blanche“ nem tényleges nyomtatvány, nem igazolvány az érényről, sőt ellenkezőleg; semmiféle igazolást nem jelent, csak azt, hogy például az Arthur Mayer özvegyének szalonjában már egyszer megjelent. Ez a hölgy tehát „fehér“, ennek a hölgynek a patináján nincs más szín, csak fehér.

Ezekből önként értetődik, hogy a burzsoa asszonyai s a republikánus emberek női nem is szívesen látott vendégei ezeknek a szalonoknak. Ha el is fogadja egyik-másik szalon a képviselő, a szenátor, az államtitkár, a szerkesztő, a gyáros, a nagykereskedő feleségét, ha egyébként meg is felelne, de mert nem royalista, a szalonba való belépése nem adja meg a „patte blanche“-t s csak kényszerből látja egyszer magánál. Ezek a nők azután a betegápolás terére szorulnak s velük együtt dolgozik a párisi színésznő is.

A francia arisztokrácia ebben a nagy chaosban olyan nyíltan lett royalista s mert övék a párisi élet minden megnyilvánulása, olyan sok hívet szereztek a klerusnak és a „császár“-nak, hogy lesz dolga a szegény pirossapkás köztársasági gúnjusznak, míg megint megerősíti a most alaposan inogó alkotmányt.

Arról persze nem is esik szó, hogy Franciaország vesztes is lehet a háboruban. Ezek a szalonok ma Franciaország jövő életének alkotórészeit főzik s hogy mi fog történni akkor, ha, amint bizonyos hogy a köztársaságot a német fegyverek leverik, arról jobb nem is beszélni. Szegény Franciaország!

De azért helyes érzi van ennek a „szalonéletnek“ Párisban. Az angol nőket nem fogadják. Az angolnál nincs semmi kontaktusuk, sőt egyenesen lenézik. Nincs nagyobb beese az angol segítségnek, mint a turko, ghurka vagy egyéb „exotikus“ csapatnak. És ezt az angolok is tudják. Előkelő angol nő nincs is Párisban s a szalonokban nyíltan beszélnek, hogy Anglia retteg attól a gondolattól, hogy végre is magára marad a némettel. Ezt az eshető-

séget itt igen közelfekvőnek tartják s nem is csodálkoznak, ha bekövetkeznék.

A burzsoa asszonyok mellett csak a jobb színésznők kapnak helyet, az ismeretlenek, a rosszhírűek, a mellékfoglalkozásból színésznők, a kétségtelenül kétes hírűek, végül a demimondok s hozzájuk hasonlók a legrettenetesebb sorsban élnek. A legtöbb alig keres többet egy nap átlagban, mint 25 sout s ebből élnek hihetetlen nyomorban.

Igen sok ezek közül is vidékre ment, ahol egy kis házikóban él a gyermeke, az öreg anyja és egy-két fiatal testvére s így együttesen nyomorognak. A „jobbak“, a „tehetősebbek“ természetesen a kormányval mentek Bordeauxba, majd visszafértek Párisba, de bizony ezek most gyalog járnak, a magánfogatnak, autónak vége s az utcán sétálva akárhányszor elfogadják egy-egy szerényebb külsejű ur meghívását is vacsorára. Ezek a nők, főleg a szegények, a Maire-től naponta mint „mankanélküliek“ 25 sout kapnak.

Az egészen kis polgári nő teljesen elvész itt Párisban. A katonák feleségei, a tiszték női, főleg, ha tartalékos tiszt a férfi, még aránylag a legjobb helyzetben vannak. Ha magánvagyonuk is van, csaknem gondtalanul élhetnek.

Egészen különös kasztot kezdenek alkotni a katonák feleségei — főleg rossz hírben. Valami pszichológiai magyarázata van is a dolognak. Ezek a nők egész eddigi életük alatt a nyárspolgári életet mindig és kizárólag a férjeik oldalán élték le. A nők szabad, hogy úgy mondjuk, nem érényes életét részint félelemből, részint megszokásból elitelték, de nagyrészt nem is értették, hiszen teljesen férjeik felügyelete alatt állottak.

Most hirtelen olyan szabadság szakadt rájuk, amelyet még soha sem éltek. Soknál ott van az a gondolat is, hogy férje el fog esni s így ő teljesen magára marad s ha ugyanakkor van kilátása arra, hogy nem kell önmagáról gondoskodnia, nem meri visszautasítani, mert hátha árván marad a háboru után, hiszen előreláthatólag olyan nagy lesz a kereslet férjekben és férfiakban is...

TAJÉKOZTATÓ.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjegylete“ nagybecsereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Hirdetések.

Hirdetmény.

148-2.1

Felsőaradi község tulajdonát képező „Urtvályos“ nevű holt Tisza-ágban levő halászati jog f. hó 22-én reggel 9 órakor nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Árverelni szándékozó köteles a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni.

Közelebbi feltételek alulírott jegyzőnél tudhatók meg.

Felsőaradi, 1915. évi február hó 16 án.

Ifj. Jedlicska Jenő,
jegyző.

Litavszky György,
bíró.

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi díszoklevelet, illusztrációt, könyvdíszeket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklámcédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendeléseket a „Torontal“ kiadóhivatalába intézendők. 425 x 92

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Ezelenzky Pál, Arpád-utca.

Bádogos:Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.**Biztosítási ügynökségek:**Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fhg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Arpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Elet- és Járadék), Ferenc József-tér. Telefon 3-22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonatér.**Borbély és fodrász:**Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.**Bútorgyár:**

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozv. Guttmann Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.**Dívatáruhá:**Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mésznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.**Debozgyár és műkönyvkötészet:**

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:Mésznik R. Özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-u.**Fényképész:**

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József, Hunyadi-utca.**Fogműterem:**

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csomagolókereskedés:Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.**Gépjavitó műhely:**Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.**Gőzfűrés:**Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.**Gyógyszertárak:**Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.**Hálógyár:**

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműára-, rövidáruüzlet:Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.**Könyv-, zenemű- és papírkkereskedés:**Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.**Könyvkötészet:**

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.**Lakk-, kence-, és festékáruraktár:**

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.**Mezőgépek, berendezések:**

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolva Józsefné, Hunyady-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.**Sirkóraktár és szobrászterem:**

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.**Szénkereskedés:**

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.**Téglagyár:**

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tüzifa-, épületfakkereskedés:Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.**Uridivatáruhá:**

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.**Vendéglő, étterem:**Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.**Virágkereskedés és kertészeti:**

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében